

De wijk als supernanny?!

Projectresultaat

Projectresultaat, als gevolg van het onderzoek naar kindermishandeling in de wijk Nijmegen Oud-West, in het kader van de preventie van kindermishandeling van Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West.

Mirte van Summeren & Hanne van Oldeniel
24 mei 2015

De wijk als supernanny?!

Projectresultaat, als gevolg van het onderzoek naar kindermishandeling in de wijk Nijmegen Oud-West, in het kader van de preventie van kindermishandeling van Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West.

Dit projectresultaat vormt de uitkomst van het uitgevoerde onderzoek “De wijk als supernanny?!”. Het onderzoek is verricht ten behoeve van het studieonderdeel “Onderzoek & Innovatie” van de opleiding Pedagogiek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West.

Naam van de auteurs: Mirte van Summeren en Hanne van Oldeniel

Plaats van uitgave: Nijmegen

Datum: 24 mei 2015

Inhoud

Inleiding.....	4
Productverantwoording.....	4
Het belang van voorlichting.....	4
De vorm van het product.....	5
Uitgangspunten voor voorlichting, vanuit de literatuur	5
Vormgeving en verantwoording van het product	6
Implementatieplan	7
Product.....	9
Themabijeenkomst	9
Folder	9
Inleiding.....	14
Warming-up: Cirkelassociatie	15
Warming-up: Brainstormen.....	16
Informatie geven (deel 1).....	17
Pauze	19
Informatie geven (deel 2).....	20
Afsluitende activiteit: De ideale ouder... ..	22
Afsluiting	23
Tijd voor vragen	23
Literatuur	24
Bijlage I: Begroting	26
Bijlage II: Uitnodiging voor de themabijeenkomst	27
Bijlage III: Folder	28
Bijlage IV: PowerPoint voor de themabijeenkomst.....	30
Bijlage V: Evaluatieformulier voor de themabijeenkomst	35
Bijlage VI: Voorlichting voor bestaande activiteiten in de wijk	36

Inleiding

In het onderzoek “De wijk als supernanny?!” is, in opdracht van het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West, onderzoek gedaan naar de preventie van kindermishandeling. Voor u ligt het projectresultaat, welke bestaat uit de productverantwoording, een implementatieplan en het product. In overleg met de opdrachtgever is gekozen voor een aanbeveling, welke luidt: “Het informeren van wijkbewoners en opvoeders over kindermishandeling. Deze informatievoorziening zou moeten bestaan uit een uitleg over de verschillende vormen van kindermishandeling, de definitie van kindermishandeling en wat wijkbewoners en opvoeders zelf zouden kunnen doen. Het doel van deze informatievoorziening is allereerst het geven van informatie. Indirect zou het waardevol zijn, wanneer er tevens een gesprek op gang wordt gebracht onder bewoners onderling.” Hierbij wordt ook gewerkt aan het vergroten van de naamsbekendheid van het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West. Het gaat hierbij om bekendheid in het algemeen, maar ook om specifieke bekendheid over wat het Sociaal Wijkteam kan betekenen, wanneer het gaat om de preventie van kindermishandeling.

Productverantwoording

Het belang van voorlichting

Uit het onderzoek “De wijk als supernanny?!” is gebleken dat wijkbewoners en opvoeders enige kennis hebben van kindermishandeling en de verschillende vormen hiervan. Opvallend hierin is de zogenoemde pedagogische tik, waarbij sommigen vinden dat een pedagogische tik moet kunnen. Ook noemen opvoeders het Sociaal Wijkteam veelal niet als mogelijke professional, welke zij zouden benaderen. Wijkbewoners en opvoeders geven tot slot aan dat zij bereid zijn om vermoedens te bespreken met een professional, maar niet iedereen weet bij wie hij of zij terecht kan. Kortom, het zorgen voor bekendheid van het Sociaal Wijkteam en het vergroten van de kennis over kindermishandeling onder bewoners, zou ertoe kunnen leiden dat kindermishandeling beter kan worden gesignaleerd.

Baldewsingh, Everhardt & Jonge (2013) noemen het belang van de sociale omgeving, wanneer het gaat om het vroegtijdig signaleren van (de dreiging van) kindermishandeling. Deze sociale omgeving zal wel ondersteund moeten worden vanuit professionals. Veelal heerst er een taboe op het thema, wat men tegenhoudt om iets te doen met vermoedens. Laagdrempelige voorlichting zou kunnen helpen om deze taboe te doorbreken en om men alert te maken op kindermishandeling in de wijk. De regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (2013) heeft in haar onderzoek gezinnen, die te maken hebben gehad met kindermishandeling, geïnterviewd over hun behoeften op het gebied van hulpverlening in relatie tot kindermishandeling. Gezinnen noemden het geven van voorlichting als wens. Tijdens het onderzoek bij Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West is aan professionals

gevraagd hoe de preventie van het Sociaal Wijkteam er volgens hen uit zou moeten zien. Er is geconcludeerd dat professionals 'het geven van voorlichting' de belangrijkste taak vinden. Hiermee wordt bedoeld dat er een voorlichting moet worden gegeven aan bewoners uit de wijk, over hoe kindermishandeling kan worden voorkomen en wat de wet verstaat onder kindermishandeling. De themabijeenkomst geeft de professionals inzicht in wat het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West doet omtrent de preventie van kindermishandeling. Kortom, het gedane onderzoek ondersteunt de voorlichting aan bewoners, opvoeders en professionals over kindermishandeling.

De vorm van het product

De aanbeveling was, tijdens het schrijven van het onderzoeksrapport, bewust nog niet gekoppeld aan een bepaalde vorm, zodat dit in overleg met de opdrachtgever kon worden besloten. De wens van de opdrachtgever is dat de onderzoekers een product maken voor het Sociaal Wijkteam, waarmee zij wijkbewoners en opvoeders in Oud-West kunnen voorlichten. Er is gekozen voor de vorm van een themabijeenkomst, omdat op deze manier wijkbewoners bij elkaar worden gebracht om te praten over kindermishandeling en opvoeden. De eisen van de opdrachtgever, voor deze eenmalige themabijeenkomst, zijn een creatieve vormgeving en laagdrempeligheid. Hier is naar gestreefd, middels het toevoegen van interactieve activiteiten aan de themabijeenkomst en het gebruik maken van tagclouds in de PowerPoint en folder. Dit is gewenst, omdat het thema hierdoor minder beladen zal zijn. Er zijn, wegens ethische overwegingen, geen citaten gebruikt, waarin ervaringen van bewoners zijn weergegeven. Hiermee kan hun privacy worden geschonden. Laagdrempelige voorlichting is noodzakelijk, vanwege het verschil in scholingsniveau van de wijkbewoners in Nijmegen Oud-West (Gemeente Nijmegen, 2014). Ook de teamleden van het Sociaal Wijkteam noemen dit scholingsniveau als een belangrijk aandachtspunt. Tijdens de themabijeenkomst, en in de folder, wordt daarom gebruik gemaakt van simpele en makkelijke taal (Kok, Molleman, Saan & Ploeg, 2005).

De onderzoekers hebben zelf besloten deze eenmalige themabijeenkomst te combineren met een informatiefolder, omdat zij zich ervan bewust zijn dat er altijd een groep zal zijn, die niet deel zal willen nemen aan de bijeenkomst. De onderzoekers bieden, door middel van een folder, iedereen de kans om de informatie te lezen. De folder bevat dezelfde informatie als de themabijeenkomst en zal worden verspreid onder ieder huishouden in Nijmegen Oud-West en de professionals in de wijk, zodat iedereen de informatie kan bewaren.

Uitgangspunten voor voorlichting, vanuit de literatuur

Hermanns (2008) beschrijft in het boek 'Het bestrijden van kindermishandeling' een effectieve aanpak van kindermishandeling. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- "In het algemeen kan gesteld worden dat populatiegerichte, universele interventies in

principe kunnen bijdragen aan een hogere kwaliteit van het opvoeden en opgroeien in een bepaalde regio” (Hermanns, 2008, p. 123);

- De informatie dient ook op plaatsen beschikbaar te zijn waar ouders en kinderen regelmatig komen (school, kinderopvang, huisartsen en dergelijke);

- “Gerichte voorlichting aan alle jonge ouders over de maatschappelijke en in de wet vastgelegde vorm van geweldloos opvoeden dient systematisch plaats te vinden” (Hermanns, 2008, p. 124);

Om het eerste uitgangspunt na te streven, richt de voorlichting zich op een populatiegroep in een bepaalde regio, namelijk heel Nijmegen Oud-West. Daarbij is er sprake van een universele interventie, omdat het voor iedere bewoner van Oud-West toegankelijk en hetzelfde is. De themabijeenkomst is vrijblijvend van aard en zal vier keer worden gegeven, om zo iedereen de mogelijkheid te geven om de bijeenkomst bij te wonen. Dit werkt drempelverlagend. Een universele interventie is van belang, omdat het Sociaal Wijkteam streeft naar het activeren van de eigen kracht van mensen en het bieden van ondersteuning in het netwerk (Groot, Haitsma & Esveld, 2014). Iedere wijkbewoner kan mogelijk een signalerende rol vervullen, waardoor het van belang is om iedere wijkbewoner voor te lichten. Aan het tweede uitgangspunt wordt gewerkt, door de informatiefolder niet alleen te verspreiden onder de huishoudens in Oud-West, maar ook onder organisaties en instellingen waar ouders en kinderen regelmatig komen. De organisaties en instellingen zijn tevens welkom bij de themabijeenkomst. Daarnaast wordt in de themabijeenkomst en informatiefolder aandacht besteed aan wat er in Nederland onder kindermishandeling wordt verstaan. Tot slot zal de bijeenkomst systematisch, namelijk jaarlijks, plaatsvinden, om zo eventuele nieuwe ontwikkelingen aan bod te laten komen en om ervoor te zorgen dat nieuwkomers in de wijk ook de kans krijgen om een bijeenkomst bij te wonen. Het derde uitgangspunt wordt zo nagestreefd.

Vormgeving en verantwoording van het product

De voorlichting wordt gegeven door drie professionals, zodat de verantwoordelijkheid niet bij één iemand komt te liggen. De voorkeur gaat ernaar uit om in ieder geval de opbouwwerker en de maatschappelijk werker jeugd aanwezig te laten zijn. Zij zijn gespecialiseerd in het werken met de jeugd. Daarnaast vormt de opbouwwerker de brug tussen de professionals en de wijk, waardoor zij veelal een bekend gezicht is voor de bewoners. De derde persoon kan ieder ander teamlid zijn van het Sociaal Wijkteam. Het is wenselijk dat deze derde persoon telkens iemand anders is, zodat ook zij op de hoogte blijven van het thema.

Er is gekozen voor een afwisseling in het geven van informatie en het uitvoeren van activiteiten. De eerste activiteit heet ‘Cirkelassociatie’ en heeft als doel om de participanten te laten wennen aan de groep. Het is een warming-up, zodat niet meteen wordt gestart met

het beladen thema 'kindermishandeling', maar om dit rustig op te bouwen, door eerst te starten met thema's als kinderen, opvoeden of de wijk. Vervolgens volgt een tweede warming-up activiteit, genaamd 'Brainstormen', met als doel om men te laten wennen aan het thema kindermishandeling. Verder stimuleert dit mensen om hierover met elkaar in gesprek te gaan, waarmee wordt gestreefd naar het verlagen van de drempel om erover te praten. Daarna volgt het eerste deel van de informatie, welke ingaat op de definitie van het begrip kindermishandeling en de verschillende vormen hiervan. Na een korte pauze volgt het tweede informatiedeel, waarbij wordt verteld wat bewoners zelf kunnen doen. Deze twee informatiedelen worden gegeven ter voorlichting, met als doel om de kennis over kindermishandeling te vergroten. In overleg met de opdrachtgever is besloten dat deze informatie in ieder geval aan bod moet komen in de themabijeenkomst en in de folder. 'De ideale ouder...' is een activiteit, waarmee de themabijeenkomst met een positieve insteek wordt afgesloten. Hiermee wordt benadrukt dat de ideale ouder niet bestaat en dat het niet erg is om hulp te vragen. Ook wordt de bijeenkomst hiermee niet met een zwaar gevoel afgesloten, maar met een ontspannende activiteit. Na afloop is er de mogelijkheid om vragen te stellen, waarmee rekening wordt gehouden met de privacy van de participanten. Hierna worden de folders verspreid.

Ter afronding van de uitvoering van het product, vindt er een evaluatie plaats binnen de teamvergadering. Op deze manier wordt gestreefd naar ownership. Doordat de professionals de themabijeenkomst en folder kunnen aanpassen aan de eigen situatie en ervaringen, kunnen zij hun eigen stempel drukken op het product. Hieruit wordt verondersteld dat zij zich verantwoordelijk gaan voelen voor de uitvoering van het product (Kok et al., 2005).

Implementatieplan

Het implementatieplan start, zodra de voorbereidingen voor het uitvoeren van de themabijeenkomst en het verspreiden van de folder worden ingezet. De verantwoordelijkheid, voor de start van het plan, ligt bij de teamleider. De uitvoering van dit product start in *september 2015* en wordt ieder kalenderjaar minimaal één keer herhaald. In **week 1** worden, door de teamleider, data vastgelegd waarop de themabijeenkomsten zullen plaatsvinden. De vier bijeenkomsten vinden plaats op verschillende dagen, locaties en tijden, waarbij telkens drie professionals aanwezig zijn. Twee bijeenkomsten vinden plaats in het wijkcentrum 'De Biezantijn' in de wijk 'Biezen' en twee bijeenkomsten in het 'Wijkcentrum Titus Brandsma' in de wijk 'Wolfskuil'. Voor beide wijken geldt dat er één bijeenkomst overdag plaatsvindt en één bijeenkomst vroeg in de avond. De teamleider reserveert de locaties, waarbij afspraken worden gemaakt over het verzorgen van de koffie, thee en een versnapering. De data worden door de teamleider in de uitnodiging aangepast, waarop de uitnodigingen en folders zullen worden gedrukt. De oplage bedraagt minimaal 9.000 folders

en uitnodigingen en dit wordt geregeld door de administratief medewerker. Er wordt, door de opbouwwerker, contact opgenomen met de bezorger(s) van de Wester, de krant van Nijmegen Oud-West. Hierbij worden afspraken gemaakt, zodat de uitnodiging samen met de Wester wordt verspreid, aangezien de Wester ook wordt verspreid onder alle huishoudens in Oud-West. In **week 2** worden de uitnodigingen, door de opbouwwerker, overgedragen aan de bezorger(s) van de Wester. De opbouwwerker van het Sociaal Wijkteam draagt de zorg voor het verspreiden van de uitnodigingen onder de professionals in het gebied. In **week 3** en in **week 4** worden de themabijeenkomsten voorbereid door de professionals. Samen bekijken zij jaarlijks of de informatie nog actueel is. In **week 5** vinden de vier bijeenkomsten plaats. De professionals verzorgen samen de themabijeenkomsten. Naderhand aan de themabijeenkomsten worden de folders verspreid. De week van verspreiden is afhankelijk van de bezorgdatum van de Wester. De opbouwwerker is verantwoordelijk voor het maken van afspraken met de Wester en het overdragen van de folders aan de bezorger(s). In **week 7** wordt het product, door de teamleider, geëvalueerd tijdens de teamvergadering. Eén professional maakt hiervan de notulen, welke worden bijgevoegd in het document van het projectresultaat. De evaluatie vormt een handvat voor de volgende bijeenkomsten.

Voor de uitvoering van het product en het bijbehorende implementatieplan zijn vijf randvoorwaarden van belang. Leidraad voor het beschrijven van de randvoorwaarden vormt het 'Handboek Preffi 2.0' (Kok et al., 2005). Een eerste randvoorwaarde betreft het **gezag** van de teamleider. Taken, welke vragen om een gezaghebbend persoon, zoals het aansturen van het team om te starten met het uitvoeren van het product, zijn aan de teamleider toebedeeld. Er wordt gestreefd naar een tweede randvoorwaarde, namelijk **deskundigheid**, doordat de opbouwwerker en de maatschappelijk werker jeugd te allen tijde aanwezig zijn bij de themabijeenkomsten. De **positie in het netwerk** vormt een derde randvoorwaarde, waarbij de opbouwwerker de sleutelfiguur vormt. De functie van de opbouwwerker is het onderling verbinden van de professionals en de bewoners. Een vierde randvoorwaarde vormen de **financiële mogelijkheden en andere beschikbare faciliteiten en materialen**. In *bijlage 1* bevindt zich een overzicht van de benodigde faciliteiten en materialen, met de bijbehorende geschatte kosten. De folders en uitnodigingen kunnen worden gedrukt bij de gemeente Nijmegen. Uit een overleg met de opdrachtgever, de opbouwwerker, is gebleken dat het financiële aspect van het product haalbaar is voor het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West. Ten slotte is de laatste randvoorwaarde **draagvlak**. Er wordt gestreefd naar draagvlak, doordat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het product wordt neergelegd bij de initiatiefnemers van het onderzoek, namelijk de teamleider en de opbouwwerker. Daarnaast worden de taken zoveel als mogelijk verdeeld, zodat de verantwoordelijkheid niet bij één iemand komt te liggen.

Product

Het product bestaat uit twee verschillende onderdelen, namelijk een themabijeenkomst en een folder. Documenten, zoals de uitnodiging, de folder, de PowerPoint presentatie, het voorbereidingsformulier en het evaluatieformulier, worden tevens op een USB-stick, als onderdeel van het complete product, aan het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West overhandigd.

Themabijeenkomst

De themabijeenkomst zal ongeveer 55 minuten duren. Daarna zijn er vijftien minuten gereserveerd voor eventuele persoonlijke vragen van participanten. De uitnodiging voor de themabijeenkomst is weergegeven in *bijlage II*. De PowerPoint staat in *bijlage IV* en het evaluatieformulier, voor na de themabijeenkomst, is te zien in *bijlage V*.

Op de volgende pagina volgt allereerst het voorbereidingsformulier, een schematische weergave van de themabijeenkomst. Deze dient als hulpmiddel tijdens de bijeenkomst. Vervolgens wordt iedere activiteit uitgebreid toegelicht, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de uitleg voor de professionals en de uitleg voor de participanten.

Uit een overleg met de opdrachtgever is gebleken dat voorlichting tevens zou kunnen plaatsvinden binnen al bestaande clubs of verenigingen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een kookclub of een groep voor jonge moeders, welke aanwezig zijn in het gebied Nijmegen Oud-West. Het gaat hierbij om makkelijk inzetbare activiteiten, welke de participanten prikkelt om na te denken over thema's, zoals opvoeding en kindermishandeling, en om hierover in gesprek te gaan, terwijl zij bijvoorbeeld samen aan het koken zijn. In *bijlage VI* bevindt zich hiervoor een drietal activiteiten.

Folder

Het tweede onderdeel van het product, de informatiefolder, bevindt zich in *bijlage III*. Deze zal worden verstuurd, nadat alle themabijeenkomsten hebben plaatsgevonden.

Doelen:

1. De participanten doen kennis op over wat kindermishandeling is;
2. De participanten doen kennis op omtrent de verschillende vormen van kindermishandeling;
3. De participanten gaan in gesprek met elkaar omtrent de thema's 'kindermishandeling', 'opvoeden' en 'kinderen';
4. De participanten doen kennis op over wat zij kunnen doen, wanneer zij vermoedens hebben van kindermishandeling.

Tijdens de gehele themabijeenkomst staan de tafels en stoelen opgesteld in een U-vorm.

Tijd	Activiteit	Rol van de professional	Rol van de participant	Materiaal
5 minuten	Inleiding	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst de uitleg van het onderdeel 'Inleiding'. Zij heten de participanten welkom en stellen zichzelf voor. Vervolgens geeft één professional een korte toelichting op de inhoud van de bijeenkomst.	De participanten luisteren naar de inleiding.	PowerPoint
5 minuten	Warming-up: Cirkelassociatie	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst de uitleg van de activiteit 'Cirkelassociatie'. Eén professional legt de activiteit uit en de professionals begeleiden de activiteit. Aan het einde wordt de activiteit	De participanten nemen deel aan de warming-up activiteit 'Cirkelassociatie'.	PowerPoint Uitleg activiteit 'Cirkelassociatie'

		afgerond.		
5 minuten	Warming-up: Brainstormen	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst de uitleg van de activiteit 'Brainstormen'. Eén professional legt de activiteit uit en de professionals begeleiden de activiteit. De vraag voor de brainstormsessie luidt: <i>Waar denkt u aan bij kindermishandeling?</i> Tijdens de activiteit lopen de professionals rond en schuiven aan bij verschillende groepjes om met hen in gesprek te gaan. Aan het einde wordt de activiteit afgerond.	De participanten gaan in drietallen brainstormen over de gestelde vraag.	PowerPoint Uitleg activiteit 'Brainstormen'
10 minuten	Informatie geven (deel 1)	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst de te geven informatie, deel 1. Met behulp van de PowerPoint wordt de informatie verteld aan de participanten.	De participanten luisteren naar de informatie van de professional(s) en stellen eventuele vragen.	PowerPoint Uitleg 'Informatie geven deel 1'
10 minuten	Pauze	De professional geeft aan dat er een pauze is van tien minuten, waarin er ruimte is om koffie, thee en een versnapering te pakken.	De participanten houden pauze.	PowerPoint Koffie, thee en versnaperingen
5 minuten	Informatie	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst de te geven informatie, deel 2.	De participanten luisteren naar de informatie van de professional(s) en	PowerPoint

	geven (deel 2)	Met behulp van de PowerPoint wordt de informatie toegelicht aan de participanten.	stellen eventuele vragen.	Uitleg 'Informatie geven deel 2'
10 minuten	Afsluitende activiteit: De ideale ouder...	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst de activiteit 'De ideale ouder...'. Eén professional legt de activiteit uit en de drie professionals begeleiden de activiteit. Aan het einde wordt de activiteit afgerond.	De participanten doen mee aan de activiteit 'De ideale ouder...'	PowerPoint Witte vellen Pennen Grote pan Uitleg activiteit 'De ideale ouder...'
5 minuten	Afsluiting	De professionals lezen voorafgaand aan de bijeenkomst het onderdeel 'Afsluiting' en 'Tijd voor vragen'. Eén professional vraagt de participanten of zij het evaluatieformulier in willen vullen. Hij of zij legt uit waar het evaluatieformulier voor dient en dat het invullen ongeveer 5 minuten zal duren. De evaluatieformulieren bevinden zich in <i>bijlage V</i> . Ook legt de professional uit waar het evaluatieformulier ingeleverd dient te worden. Tot slot benoemt de professional dat er, na de bijeenkomst, nog ruimte is voor het stellen van	De participanten luisteren naar de afsluiting en vullen een evaluatieformulier in.	PowerPoint Bijlage V Pennen Verzamelplek voor de ingevulde evaluatieformulieren

		individuele vragen, mocht daar behoefte toe zijn. De professionals bedanken de participanten voor hun komst.		
15 minuten	Tijd voor vragen	De professionals blijven gedurende 15 minuten aanwezig, voor eventuele vragen van participanten. Iedere professional gaat aan een aparte tafel zitten, waarbij minimaal vijf meter afstand tussen iedere professional zit.	De bijeenkomst is afgelopen. Mocht een participant een vraag willen stellen aan de professionals, dan kunnen zij aanschuiven bij één van de drie tafels.	PowerPoint

Inleiding

Uitleg voor de professionals:

Eén professional heet de participanten welkom en stelt zichzelf en de andere professionals voor. Vervolgens vertelt hij of zij hoe lang de bijeenkomst gaat duren en licht hij of zij de inhoud van de bijeenkomst toe.

Uitleg voor de participanten:

“Welkom allemaal. Wij zijn ....., ... en ..... en we werken bij het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West. De bijeenkomst van vandaag gaat over kindermishandeling. Het zal ongeveer 55 minuten duren. Halverwege nemen we een korte pauze. De bijeenkomst bestaat uit een aantal activiteiten en uit informatie. De reden dat wij deze bijeenkomst geven, is omdat kindermishandeling een heel moeilijk thema is. Mensen vinden het moeilijk om erover te praten en het speelt zich vaak af achter de voordeur. Jullie, als wijkbewoners, opvoeders en professionals, kunnen iets betekenen voor het kind. En daar gaan we het vandaag over hebben.”

Warming-up: Cirkelassociatie

De leidraad voor deze activiteit is afkomstig uit het boek 'Samen delen' (Bakker, Blokland & Wijnen, 2011).

Uitleg voor de professionals:

Een professional legt uit dat er een activiteit plaatsvindt, als warming-up. De professional licht de activiteit toe. Alle participanten vormen tezamen een cirkel. Een professional noemt het eerste woord. Vervolgens noemt ieder om de beurt in één woord wat het eerdergenoemde woord door de professional bij hen oproept. Het gaat vooral om korte en snelle associaties. Het is belangrijk dat de professional benoemt dat ieder antwoord goed is. De professional start met een proefronde, waarbij een woord wordt genoemd, welke geen betrekking heeft op de inhoud van de themabijeenkomst. Voorbeelden van startwoorden zijn: zomer, boerderij of Nijmegen. Dit levert bijvoorbeeld de volgende woordenreeks op: zomer – zon – zwemmen – spelen – plezier. Na deze proefronde kiest de professional één van de volgende woorden: kinderen, opvoeden, Biezen of Wolfskuil. Kies hierbij de naam van de wijk, waarin op dat moment de themabijeenkomst wordt gegeven. Hierbij benoemen de participanten wederom beurtelings in één woord wat dit woord bij hen oproept. Afhankelijk van de grootte van de groep, kan de professional kiezen voor meerdere rondes:

<20 participanten: totaal vier rondes, inclusief proefronde.

20-40 participanten: totaal drie rondes, inclusief proefronde.

>40 participanten: totaal twee rondes, inclusief proefronde.

Uitleg voor de participanten:

"We gaan staan en vormen samen een cirkel. Ik noem een woord. Vervolgens noemen jullie om de beurt in één woord wat het eerdergenoemde woord van mij bij jullie oproept. Het gaat vooral om korte en snelle gedachten bij het onderwerp. Ieder antwoord is goed. Benoem wat het eerste in je opkomt. We starten met een oefenronde. Het eerst woord is ....., en dan zeg jij ..... (wijst naar persoon links van hem of haar).

We hebben nu een oefenronde gedaan. Nu beginnen we echt. Het woord is ....., en dan zeg jij ..... (wijst naar persoon links van hem of haar).

We hebben nu een opwarm activiteit gedaan, waarin we het over kinderen in het algemeen hebben gehad. Nu gaan we starten met het thema kindermishandeling."

Warming-up: Brainstormen

De activiteit 'Brainstormen' is afkomstig uit het boek 'Samen delen' (Bakker et al., 2011).

Uitleg voor de professionals:

Een professional legt de tweede activiteit uit. De participanten gaan in zelfgemaakte drietallen brainstormen over het thema kindermishandeling. De vraag, waarover de participanten onderling met elkaar in gesprek gaan, is: *“Waar denkt u aan bij kindermishandeling?”* Tijdens deze activiteit lopen de professionals rond. Zij schuiven aan bij verschillende groepjes en participeren in de gesprekken. De professionals ronden de activiteit af.

Uitleg voor de participanten:

“We gaan nu in drietallen praten over het thema kindermishandeling. Jullie gaan in gesprek over de vraag: *“Waar denkt u aan bij kindermishandeling?”* Jullie mogen zelf drietallen maken. Wij lopen rond voor eventuele vragen of problemen en om mee te praten over het thema. Over vier minuten ronden we deze activiteit af.

De vier minuten zijn voorbij. Jullie hebben zojuist gesproken over het thema kindermishandeling. Hierbij is het jullie misschien al opgevallen dat er veel verschillende antwoorden waren. Kindermishandeling is namelijk een heel breed begrip en daarover gaan we jullie nu meer vertellen.”

Informatie geven (deel 1)

De informatie over kindermishandeling is afkomstig uit het 'Basisboek Huiselijk geweld' (Janssen, Wentzel & Vissers, 2012). De percentages zijn afkomstig uit het boek 'Kindermishandeling: Signaleren en handelen' (Wolzak, 2012).

Uitleg voor de professionals:

Een professional geeft informatie over de definitie van kindermishandeling en de verschillende vormen hiervan. De 'uitleg voor de participanten' vormt een richtlijn voor het geven van informatie, maar hiervan kan worden afgeweken. Het benoemen van de percentages is optioneel. Nadat een professional deze informatie heeft gegeven, hebben de participanten kort de gelegenheid om vragen te stellen.

Uitleg voor de participanten:

"Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie. Kort en simpel gezegd betekent dit dat het kind zich onveilig en/of bedreigd voelt, en dan in de breedste zin van het woord. Er zijn vijf verschillende vormen van kindermishandeling, namelijk:

- Lichamelijke mishandeling (18%);
- Lichamelijke verwaarlozing (24%);
- Psychische of emotionele mishandeling (11%);
- Psychische of emotionele verwaarlozing (36%);
- Seksueel misbruik (4%).

Op de PowerPoint staan voorbeelden van kindermishandeling genoemd:

- Lichamelijke mishandeling is bijvoorbeeld slaan, schoppen, knijpen, door elkaar schudden, vergiftigen, verstikken of meisjesbesnijdenis. Ook een zogenaamde pedagogische of corrigerende tik valt dus volgens de Nederlandse wet onder kindermishandeling;
- Lichamelijke verwaarlozing is bijvoorbeeld wanneer een kind ongezonde voeding krijgt, onvoldoende slaap krijgt, onvoldoende kleding heeft of geen goede hygiëne heeft;
- Psychische of emotionele mishandeling is bijvoorbeeld het vernederen, kleineren, pesten, bang maken, of achterstellen van een kind. Ook getuige zijn van geweld in huis valt hieronder;
- Psychische of emotionele verwaarlozing is bijvoorbeeld het onvoldoende geven van aandacht, veiligheid, warmte, liefde, bevestiging, respect, contact of scholing.

- Seksueel misbruik is het toepassen van seksuele handelingen bij of met het kind, die niet passen bij de leeftijd of ontwikkeling, of handelingen waaraan het kind zich niet kan onttrekken. Hierbij kun je denken aan het betasten van het lichaam, verkrachting of het tonen van pornografisch materiaal aan een kind.”

Pauze

Uitleg voor de professionals:

Een professional geeft aan dat er een pauze is van tien minuten, waarin er ruimte is om koffie, thee en een versnapering te nuttigen.

Uitleg voor de participanten:

“We gaan even pauzeren. Er staat thee, koffie en iets lekkers. Over tien minuten gaan we weer verder.”

Informatie geven (deel 2)

De informatie van deel 2 is afkomstig van de website van Veilig Thuis (Veilig Thuis, z.d.), maar ook op basis van een overleg met de opdrachtgever van het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West.

Uitleg voor de professionals:

Een professional geeft informatie aan de participanten over wat zij zelf kunnen doen, wanneer zij vermoedens hebben van kindermishandeling, of wanneer zij zich zorgen maken over een kind. Onderstaande 'uitleg voor de participanten' vormt een richtlijn voor de professionals voor het geven van informatie over wat een opvoeder of wijkbewoner zelf kan doen.

Uitleg voor de participanten:

"Er zijn een aantal dingen die u kunt doen. U hoeft niet 100% zeker te weten of er sprake is van kindermishandeling. Het is belangrijk dat u toch altijd iets doet met uw vermoedens. Allereerst kunt u praten met de betrokkenen. U kunt ze vertellen dat u zich zorgen maakt en waarom u zich zorgen maakt. Het is hierbij van belang dat u de betrokkenen niet beschuldigt. Naast het bespreken van uw zorgen, kunt u uw steun aanbieden. Misschien kunt u zelf de betrokkenen wel ondersteunen, of er zijn misschien meer mensen in de omgeving die iets voor het kind of voor het gezin kunnen betekenen. Daarnaast kunt u zorgen dat u er bent voor het kind. U kunt luisteren naar het kind en vragen of u iets voor hem of haar kunt doen. Hierbij is het belangrijk om het kind geen vragen te stellen over uw zorgen of vermoedens. Voor advies, hulp, of als u iets wilt melden, kunt u 'Veilig Thuis' bellen op nummer 0800-2000. Dan kunt u uw zorgen met een hulpverlener bespreken. Als u dit liever anoniem doet, kan dat ook. Bellen naar 'Veilig Thuis' kan dag en nacht en is gratis. Is er een direct gevaar voor u, het kind of andere betrokkenen? Bel dan meteen de politie, op nummer 112. 'Veilig Thuis' is de belangrijkste organisatie, wanneer het gaat om kindermishandeling. De website is www.vooreenveiligthuis.nl.

Daarnaast kunt u ook contact opnemen met andere professionals of organisaties in de wijk Nijmegen Oud-West. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan de wijkagent, Portaal, scholen, de huisarts, het consultatiebureau van de GGD en dergelijke. Uw vermoedens kunt u ook altijd melden bij het Sociaal Wijkteam. **Met toestemming** van het desbetreffende gezin, kunt u hen aanmelden bij het team.

Het is belangrijk om het welzijn van het kind voorop te zetten. Ook als ouder kunt u terecht bij 'Veilig thuis' of de organisaties in Oud-West, welke ik zojuist noemde. Wanneer u zelf

problemen heeft of graag hulp zou willen ontvangen, trek dan aan de bel. U staat er niet alleen voor!”

Afsluitende activiteit: De ideale ouder...

De basis voor deze activiteit is afkomstig uit het boek 'Samen delen' (Bakker et al., 2011) en wordt ook benoemd in 'Het groot werkvormenboek' (Dirkse-Hulscher & Talen, 2010).

Uitleg voor de professionals:

Een professional legt de volgende activiteit uit. De bedoeling is dat de participanten de volgende zin aanvullen: "De ideale ouder...". Hierbij lichten de participanten toe, hoe zij vinden dat de ideale ouder zou moeten zijn of wat de ideale ouder zou moeten doen. Om dit te kunnen doen, krijgt iedere participant een wit vel en een pen. Hierop schrijven zij vervolgens hun antwoord. Beurtelings vertelt iedere participant wat hij of zij heeft opgeschreven, om vervolgens het papier in de pan te doen. Het woord 'niet' is verboden bij deze activiteit, zodat de participanten geen antwoorden geven, zoals 'De ideale ouder slaat zijn kind niet'. De professional benoemt dat ieder antwoord goed is. Eén professional geeft het voorbeeld en schrijft bijvoorbeeld op een wit vel 'speelt met het kind'. Hij of zij vertelt dit aan de groep en stopt het vel in de pan. De participanten krijgen één minuut de tijd om een antwoord op te schrijven.

Uitleg voor de participanten:

"Als laatste activiteit van vandaag gaan we samen het recept voor de ideale ouder bedenken. Ieder van jullie mag één ingrediënt bedenken en toevoegen aan de pan, die in het midden op tafel staat. Iedereen krijgt een wit vel, waarop u de zin 'De ideale ouder...' aanvult. Hierbij is het woord 'niet' verboden, dus het moet een positieve zin zijn. Ieder antwoord is verder goed, dus schrijf op wat als eerste in u opkomt. Dus ik schrijf bijvoorbeeld op: "De ideale ouder speelt met het kind." Jullie hebben nu allemaal één minuut om iets op te schrijven.

Nu mag iedereen om de beurt vertellen wat hij of zij heeft opgeschreven. Wanneer u dit heeft verteld, stopt u het briefje in de grote pan die in het midden staat.

Iedereen heeft nu één ingrediënt in de pan gestopt. We hebben nu een recept gemaakt voor de ideale ouder. Het valt jullie misschien op dat de ideale ouder wel heel veel moet kunnen en zijn. We kunnen dan ook wel zeggen dat de ideale ouder eigenlijk niet bestaat en dat het niet erg is als iets af en toe niet lukt of als het even tegen zit. Vraag op tijd om hulp in uw omgeving of trek aan de bel bij een organisatie. Niemand kan het alleen en opvoeden is een taak van ons allemaal!"

Afsluiting

Uitleg voor de professionals:

Eén professional vraagt aan de participanten of zij een evaluatieformulier in willen vullen. De professionals bedanken de participanten voor hun aanwezigheid en lichten nogmaals het belang van het thema kindermishandeling toe. De professionals benoemen dat er na de bijeenkomst gelegenheid is voor het stellen van vragen. Vervolgens delen de professionals de evaluatieformulieren en pennen uit.

Uitleg voor de participanten:

“We zijn aan het einde gekomen van deze themabijeenkomst. Wij zouden jullie willen vragen om zo dadelijk een evaluatieformulier in te vullen over deze bijeenkomst. Dit duurt ongeveer vijf minuten. Je mag deze daarna weer bij ons inleveren. Wij hopen dat jullie nu een beeld hebben van wat kindermishandeling is en wat jullie kunnen doen als wijkbewoner van Oud-West. Mocht u ooit iets vermoeden, twijfel niet en onderneem actie. Doe het voor het kind! Wij willen jullie bedanken voor jullie komst. Mochten er nog vragen zijn, wij zijn hier nog vijftien minuten, dus zoek ons op als je een vraag hebt.”

Tijd voor vragen

Uitleg voor de professionals:

Ieder professional gaat aan een aparte tafel zitten voor het geval iemand met een persoonlijke vraag komt. Dit in verband met de privacy. De professionals blijven na de themabijeenkomst minstens vijftien minuten in de ruimte.

Literatuur

Bakker, I., Blokland, G., & Wijnen, H. (2011). *Samen delen: Methodieboek voor opvoedingsondersteuning in groepen* (6^e druk). Amsterdam: Uitgeverij SWP. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Baldewsingh, R., Burg, E. van der, Everhardt, V., & Jonge, H. de. (2013). *Een veilig thuis: Gemeentelijke visie op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling*. Gedownload op 20 mei 2015, van

http://www.regioaanpakveiligthuis.nl/sites/default/files/files/nieuwste_g4_telijke_visie_huiselijk_geweld_en_kindermishandeling.pdf

Dirkse-Hulscher, S., & Talen, A. (2010). *Het groot werkvormenboek: Dé inspiratiebron voor resultaatgerichte trainingen, vergaderingen en andere bijeenkomsten*. Den Haag: Academic Service.

Gemeente Nijmegen. (2014). *Stads- en Wijkmonitor 2014: Deel Wijk*. Gedownload op 21 mei 2015, van <http://www2.nijmegen.nl/gemeente/onderzoekencijfers/stads- en wijkmonitor>

Groot, R. de, Haitsma, J. van, & Esveld, M. van. (2014). *Handreiking huiselijk geweld en de wijkteams*. Gedownload op 19 mei 2015, van <http://www.jsn.nl/wp-content/uploads/2014/06/HandreikingWijkteamsenHuiselijkGeweld.pdf>

Hermanns, J. (2008). *Het bestrijden van kindermishandeling: Een aanpak die werkt*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Janssen, H., Wentzel, W., & Vissers, B. (2012). *Basisboek Huiselijk geweld* (2^e druk). Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Kok, H., Molleman, G., Saan, H., & Ploeg, M. (2005). *Handboek Preffi 2.0: Richtlijn voor effectieve gezondheidsbevordering en preventie*. Woerden: NIGZ.

Regio Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. (2013). *'Een veilig thuis': Regiovisie geweld in huiselijke kring en kindermishandeling*. Geraadpleegd op 18 mei 2015, van

<http://www.regioaanpakveiligthuis.nl/sites/default/files/files/Regiovisie%20Een%20Veilig%20Thuis%20regio%20Drechtsteden%20en%20AV%20def.pdf>

Veilig Thuis. (z.d.). *Ik maak me zorgen om een kind*. Geraadpleegd op 14 mei 2015, van <http://www.vooreenveiligthuis.nl/ik-maak-me-zorgen-om-iemand/ik-ben-ouder-dan-18-jaar/ik-maak-me-zorgen-om-een-kind/>

Wolzak, A. (2012). *Kindermishandeling: Signaleren en handelen* (7^e druk). Amsterdam: Uitgeverij SWP. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Bijlage I: Begroting

Bij de begroting is uitgegaan van twintig participanten per bijeenkomst. Er is uitgegaan van het maximale bedrag. Echter, deze bedragen kunnen positief uitvallen, doordat het Sociaal Wijkteam zelf in het bezit is van bijvoorbeeld pennen. De begroting is opgesteld in overleg met de opdrachtgever, namelijk de opbouwwerker. Bij de drukkosten van de folders en uitnodigingen is ervan uitgegaan dat dit wordt afgedrukt door een bedrijf. Echter, uit een gesprek met de opdrachtgever is gebleken dat dit eventueel bij de gemeente Nijmegen kan, waardoor het bedrag mogelijk lager uitvalt dan geschat.

Huur van de ruimte, inclusief tafels en stoelen	€50,00 per bijeenkomst. Het totale bedrag voor vier bijeenkomsten is €200,00.
Drukkosten folders	€350,00.
Drukkosten uitnodigingen	€150,00.
Koffie en thee	€13,50 per kan. Het totale bedrag voor vier bijeenkomsten is €108,00. Dit wordt gereserveerd in overleg met 'De Biezzantijn' en 'Wijkcentrum Titus Brandsma'.
Versnaperingen	€2,00 per pak koekjes. Het totale bedrag voor vier bijeenkomsten is €8,00.
Pennen	€3,00.
Papier	€3,00.
Computer	In bezit van het Sociaal Wijkteam.
Beamer	Dit wordt gereserveerd in overleg met 'De Biezzantijn' en 'Wijkcentrum Titus Brandsma'.
Microfoon	Dit wordt gereserveerd in overleg met 'De Biezzantijn' en 'Wijkcentrum Titus Brandsma'.
Naamkaartjes	€5,00.
Pan	Neemt een professional zelf mee van thuis.

Uitnodiging

Een voorbijganger ziet het meisje...

Sociaal
Wijkteam

*Een themabijeenkomst
voor opvoeders,
wijkbewoners en
professionals, wanneer
u wilt weten wat u kunt
doen bij vermoedens
van
kindermishandeling.*

*In de Biezantijn op 8
september om 19:00
uur en 10 september
om 10:00 uur*

*In het Wijkcentrum
Titus Brandsma op 7
september om 19:00
uur en 9 september
om 10:00 uur*

Contact: Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West
Tweede Oude Heselaan 386, 6542 VJ Nijmegen, 06-34000286

Bijlage III: Folder

Wat kunt u doen?

Uw aandacht voor deze folder laat zien dat u betrokken bent bij de kinderen en de gezinnen in uw wijk. Dat is van belang, want de kinderen hebben u wellicht nodig. Als u vermoedens heeft van kindermishandeling, is het belangrijk dat u in ieder geval iets doet! Dit kunt u doen:

Bij direct gevaar belt u de politie op nummer 112.

Ook kunt u praten met de betrokkenen en hierbij uw zorgen uiten. Probeer niet te oordelen. U kunt bijvoorbeeld uw steun aanbieden of kijken of u, of iemand in de omgeving, iets voor hen kan betekenen.

U kunt zorgen dat u er voor het kind bent. U kunt luisteren en vragen of u iets voor hem of haar kunt doen. Hierbij is het belangrijk om het kind geen vragen te stellen over uw zorgen of vermoedens.

Voor advies, hulp of als u iets wilt melden, kunt u contact opnemen met 'Veilig Thuis': 0800-2000. Dit kan anoniem. De website is www.veiligeveiligthuis.nl.

Sociaal Wijkteam
Nijmegen Oud-West

Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West
Tweede Oude Hoeslaan 386
6542 VJ Nijmegen
06-34000286
Oud-west@sociaal-wijkteam.nl

Wat kunt u betekenen voor het kind in uw wijk?

Informatiefolder over kindermishandeling en wat u kunt doen voor het kind in Nijmegen Oud-West

Inleiding

Wellicht heeft u het wel eens meegemaakt. Een gezin in uw omgeving, waar u zorgen over had. Kinderen waarbij u het vermoeden had dat het niet goed met ze ging. Maar wat betekende dit?

In deze folder hopen wij u een beeld te geven van wat er in Nederland wordt verstaan onder kindermishandeling, welke verschillende vormen er zijn en wat het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West hierbij kan doen.

Als bewoner van een wijk kunt u ook een rol spelen, als het gaat om kindermishandeling. U ziet en hoort wat er in de wijk zoal gebeurt. Het is dan erg helpend wanneer u actie onderneemt. Het welzijn van de kinderen staat voorop en daar kunt u iets in betekenen!

Wat is kindermishandeling?

Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie. Simpel gezegd betekent dit dat het kind zich onveilig en/of bedreigd voelt en dan in de breedste zin van het woord.

De verschillende vormen

Er zijn verschillende vormen van kindermishandeling te noemen, namelijk:

- 1) Lichamelijke mishandeling
- 2) Lichamelijke verwaarlozing
- 3) Psychische of emotionele mishandeling
- 4) Psychische of emotionele verwaarlozing
- 5) Seksueel misbruik

slaan
belasten van het lichaam
onvoldoende kleding
schelden kleineren
getuige zijn van geweld schoppen
onvoldoende liefde en aandacht

Wat kan het Sociaal Wijkteam voor u betekenen?

Het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West is een team van verschillende professionals, met ieder een eigen specialisatie. Zij bieden ondersteuning aan de bewoners in de wijken 'Biezen' en 'Wolfskuil'. Zij richten zich op mensen met hulpvragen, problemen, of ideeën voor de wijk.

Wanneer het gaat om kindermishandeling, kan het Sociaal Wijkteam ook iets voor u betekenen. Uw vermoedens kunt u altijd bespreken met het team. Daarnaast kunt u, met toestemming van het desbetreffende gezin, dit gezin aanmelden bij het team.

U kunt ook contact opnemen met andere professionals in de wijk Nijmegen Oud-West, bijvoorbeeld de wijkagent, de huisarts, Portaal en scholen.

***HET SOCIAAL WIJKTEAM
NIJMEGEN OUD-WEST HEET U
VAN HARTE WELKOM!***

“De wijk als supernanny?!”

WARMING-UP:

Cirkelassociatie

WARMING-UP:

Brainstormen

KINDERMISHANDELING

- Kindermishandeling is...
- Vormen van kindermishandeling zijn:
  - Lichamelijke mishandeling;
  - Lichamelijke verwaarlozing;
  - Psychische of emotionele mishandeling;
  - Psychische of emotionele verwaarlozing;
  - Seksueel misbruik.

betasten van het lichaam
knijpen
kleineren
slaen
ongezonde voeding
onvoldoende contact
slechte hygiëne
bang maken
onvoldoende liefde en aandacht
schelden
schoppen
getuige zijn van geweld
onvoldoende kleding

pauze

WAT KUNT U DOEN?

Belangrijk is dat u in ieder geval iets doet!

Opties zijn:

- Praat met de betrokkenen;
- Er zijn voor het kind;
- Kijk wat u kunt doen voor de betrokkenen;
- Bespreek vermoedens niet met het kind;
- Voor advies, hulp of als u iets wilt melden, bel 'Veilig Thuis': **0800-2000**. Dit kan anoniem. De website is www.vooreenveiligthuis.nl;
- **Bij direct gevaar belt u de politie op nummer 112!**

NIJMEGEN OUD-WEST

- Uw vermoedens bespreken met het Sociaal Wijkteam;
- **Met toestemming** van het desbetreffende gezin, kunt u ze aanmelden bij het team;

- Ook als ouder zijnde kunt u bij ons terecht;
- U staat er niet alleen voor!

AFSLUITENDE ACTIVITEIT:

De ideale ouder...

AFSLUITING

Contact?

Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West
Tweede Oude Heselaan 386

6542 VJ Nijmegen

06-34000286

oud-west@sociaal-wijkteam.nl

Bijlage V: Evaluatieformulier voor de themabijeenkomst

Evaluatieformulier themabijeenkomst kindermishandeling

Beste deelnemer,

Bedankt voor uw komst. Wij zijn benieuwd naar wat u van de themabijeenkomst over kindermishandeling vond. Het invullen duurt ongeveer vijf minuten.

Alvast bedankt voor uw tijd en wellicht tot ziens!

Met vriendelijke groeten,

Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West

Geef de themabijeenkomst over kindermishandeling een cijfer.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Slecht										Uitstekend

Kunt u uw keuze voor dit cijfer hieronder toelichten?

.....

.....

.....

Wat vond u goed aan deze themabijeenkomst over kindermishandeling?

.....

.....

.....

Wat heeft u gemist in de themabijeenkomst over kindermishandeling of wat zou u graag anders willen zien?

.....

.....

.....

Bijlage VI: Voorlichting voor bestaande activiteiten in de wijk

Hieronder worden drie activiteiten toegelicht, welke toepasbaar zijn binnen de setting van al bestaande clubs of verenigingen in Nijmegen Oud-West. Iedere activiteit is inzetbaar tijdens de al bestaande activiteit, zoals bijvoorbeeld koken. Het doel van de activiteiten is dat men aan het denken wordt gezet en in gesprek gaat over onderwerpen, zoals opvoeding en kindermishandeling. Voor iedere activiteit geldt dat er foto's of teksten worden verspreid door de ruimte, welke uitnodigen om met elkaar in gesprek te gaan.

Activiteit 1

De professional drukt drie à vijf krantenberichten, foto's van krantenberichten of krantenkoppen af, welke te maken hebben met kindermishandeling of opvoeding. Start een week voor aanvang van de activiteit met het bijhouden van de actualiteit, zodat er voldoende actuele krantenberichten en krantenkoppen te verzamelen zijn. Tijdens de activiteit worden de vellen verspreid door de ruimte, waar de activiteit zich plaatsvindt.

Activiteit 2

De professional heeft hiervoor drie à vijf witte vellen nodig, afhankelijk van de groepsgrootte. Op ieder wit vel wordt een stelling geschreven. De leidraad voor deze activiteit is afkomstig uit het boek 'Samen delen' (Bakker et al., 2011). Tijdens de activiteit worden de vellen verspreid door de ruimte, waar de activiteit zich plaatsvindt. Voorbeelden van stellingen zijn:

Stelling 1: Ik vind dat een pedagogische tik niet mag.

Stelling 2: Ik bemoei mij er niet mee, wanneer een kind in de buurt wordt mishandeld.

Stelling 3: Ik weet bij wie ik vermoedens van kindermishandeling kan melden.

Stelling 4: Ik woon in een kindvriendelijke buurt.

Stelling 5: Een kind opvoeden is niet alleen aan de ouders. Iedereen is een opvoeder.

Activiteit 3

Voor deze activiteit heeft de professional één wit vel nodig. Hierop schrijft hij of zij minimaal één zin, welke nog niet af is. Dit prikkelt men om de zin zelf aan te gaan vullen. Eventueel kan de professional een voorbeeld geven van een aanvulling. Deze activiteit is gebaseerd op een activiteit genaamd 'De ideale ouder', welke afkomstig is uit het boek 'Samen delen' (Bakker et al., 2011) en welke ook wordt benoemd in 'Het groot werkvormenboek' (Dirkse-Hulscher & Talen, 2010). Tijdens de activiteit worden de vellen verspreid door de ruimte, waar de activiteit zich plaatsvindt. Voorbeelden van aanvulzinnen zijn:

- De ideale ouder is...	- Ik ben een moeder/vader, die...
- Ik ben een goede ouder, omdat...	- De wijk 'Biezen'/'Wolfskuil' is...
- Kindermishandeling is...	- Ik vind het moeilijk, wanneer mijn kind...
- Het Sociaal Wijkteam Nijmegen Oud-West is...	- Ik ben trots op mijzelf als ouder, wanneer...